

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

กรอบการวิจัย “การยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ”
ภายใต้แผนงานย่อย N24 (S2P13) เพิ่มระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาพื้นที่ใน 5 มิติ ให้เกิดผล โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ประจำปีงบประมาณ 2568

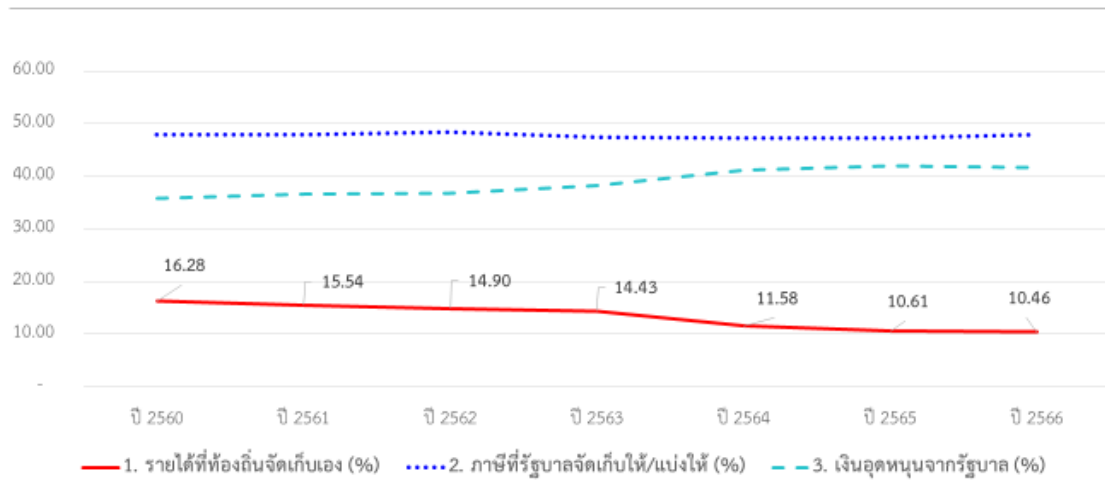
1. หลักการและเหตุผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ ทั้งในแง่การเมืองการปกครองของ รัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และสอดคล้อง กับหลักการประชาธิปไตย โดย อปท. สามารถเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองและการบริหารท้องถิ่น (Empowerment) เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมา ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด นอกจากนี้ในแง่การบริหาร อปท. ยังช่วย สามารถแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาล เพิ่มสูงขึ้นในขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความ เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม ซึ่ง อปท. สามารถสนองตอบความต้องการ ของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแต่ละ อปท. มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะทางสภาพ ภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน หรือความต้องการ อปท. จึงสามารถให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบัน อปท. มีจำนวนทั้งสิ้น 7,849 แห่ง ประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 76 แห่ง 2) เทศบาล จำนวน 2,471 แห่ง 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 5,300 แห่ง และ 4) อปท. รูปแบบพิเศษ จำนวน 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมา มีหลักฐานการวิจัยเชิง ประจักษ์ที่สะท้อนถึงการดำเนินงานของ อปท. ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรง เป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากกว่าหน่วยงานอื่น แต่ทั้งนี้ก็ยังมียังมีโอกาสอีกมากในการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพ ของ อปท. เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาในเชิงพื้นที่และ/หรือการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ให้สูงขึ้นได้ (วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ, 2560)

นอกจากนี้แล้ว การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้ อปท. มีขีดความสามารถที่สูงขึ้นในการพึ่งพาตนเอง ทางการคลัง (Local fiscal autonomy) เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน แม้ว่าปัจจุบัน โครงสร้างรายได้ของ อปท. จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเอง (2) รายได้จากภาษีอากรที่รัฐบาลเก็บให้และ แบ่งให้ และ (3) รายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาล แต่เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของรายได้แต่ละประเภทแล้ว พบว่า รายได้ที่ อปท. บริหารจัดเก็บเองมีสัดส่วนที่ไม่สูงนัก และมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องดังแสดง ในแผนภาพด้านล่าง

สัดส่วนรายของท้องถิ่นจำแนกตามแหล่งที่มา ปีงบประมาณ 2560 – 2566

ที่มา : ประมวลจากสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นดังกล่าว การพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จึงยังคงมีความสำคัญยิ่ง ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มความเป็นอิสระทางการคลังให้แก่ อปท. แล้ว ยังมีส่วนกระตุ้นให้อปท. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบในการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของประชาชน (Fiscal accountability) เพิ่มขึ้นด้วย แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลและภาคส่วนต่างๆ จะพยายามหนุนเสริมให้อปท. มีขีดความสามารถในการพึ่งพารายได้ของตนเองมากขึ้น แต่ทว่าความพยายามดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จนัก เนื่องจากหลายฝ่ายต่างรอความหวัง ให้รัฐบาลทบทวนนโยบายด้านการคลังท้องถิ่นและจัดสรรทรัพยากรการเงินการคลังให้แก่อปท. ในสัดส่วนที่สูงขึ้น

นอกจากนี้เป้าหมายของทุนวิจัยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ที่ส่งเสริมการพัฒนาเมื่อนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy sandbox) เป็นกลไกขับเคลื่อน ดังนั้น หน่วย บพท. จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะ และการยกระดับกลไกการเปลี่ยนแปลงองค์กร/กระบวนการทำงานสู่ระบบดิจิทัลอย่างเหมาะสม (Digital Transformation in Local Government)

ด้วยเหตุนี้ หน่วย บพท. จึงเล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการนำเอาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมไปยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานหรือการจัดบริการสาธารณะ การพัฒนาการบริหารจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น และรวมถึงการพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนหรือภาคประชาสังคมให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การสร้างกลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างมากในระบบบริหารราชการแผ่นดิน การดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาเชิงพื้นที่ และเป็นเสาหลักองค์กรหนึ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ การเพิ่มขีดความสามารถของ อปท. อย่างรอบด้านผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) จึงมีความจำเป็นหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. อย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมขอบเขตการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางด้านการเงินการคลัง และการบริหารจัดการเก็บรายได้ท้องถิ่น การจัดบริการสาธารณะเพื่อกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาส การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการระบบสุขภาพชุมชน ซึ่งมีแนวทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและกรอบกฎหมายต่าง ๆ ของ อปท. พร้อมจัดให้มีเวทีสาธารณะเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการขับเคลื่อนเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงานย่อย N24 (S2P13) เพิ่มระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาพื้นที่ใน 5 มิติ ให้เกิดผล โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

3.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงานย่อย N24 (S2P13) เพิ่มระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาพื้นที่ใน 5 มิติ ให้เกิดผล โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

3.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงาน

เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่หนุนเสริมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การจัดบริการสาธารณะในระดับพื้นที่ และช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ สอดคล้องกับ OKR ดังนี้

O1 P13 : พัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น โดยการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน พร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation) เพื่อกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นผลสำเร็จของการพัฒนาตาม 5 มิติ (มิติการพัฒนาคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและความมั่นคง มิติความสงบสุขและความปลอดภัย และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา) ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

KR6 P13 : จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาอย่างน้อย 1 มิติใน 5 มิติ ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

KR7 P13 : จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการยกระดับศักยภาพให้ดีขึ้น อย่างน้อย 1 ระดับ (ให้ถึงระดับกลางขึ้นไป)

KR8 P13 : จำนวนนโยบาย มาตรการ และกลไก ที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น เพิ่มขึ้น

- จำนวนกลไกที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น
- แผนเชิงยุทธศาสตร์ หรือ นโยบายสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- แผนพัฒนารายได้ที่ อปท. จัดเก็บเพิ่มขึ้น
- แผนการให้บริการสาธารณะตามมาตรฐานสากล

KR9 P13 : จำนวนผู้นำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่

- เกิดนวัตกรรมท้องถิ่น (นวัตกรรม อปท.) ที่สามารถนำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เพิ่มขึ้น
- รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเองเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 หรือสามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หรือการจัดบริการสาธารณะลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (กรณีที่เป็นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บรายได้ของท้องถิ่น หรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะ จะต้องดีขึ้นกว่าเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10)

3.2 โจทย์และเป้าหมายการวิจัย

โจทย์*	กระบวนการ	เป้าหมาย
ประเด็นย่อยที่ 1 : การพัฒนา ตัวแบบนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาคุณภาพหรือมาตรฐานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	1) พัฒนาตัวแบบนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาคุณภาพหรือมาตรฐานบริการสาธารณะของ อปท. โดยมีขอบเขตการวิจัยครอบคลุมประเด็นใดประเด็นหนึ่งเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตหรือกลุ่มเปราะบาง การจัดการด้านสุขภาพชุมชน/ระบบสุขภาพปฐมภูมิ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือการจัดการบริการสาธารณะของ อปท. และมีวิธีศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนากลไกปฏิบัติงานเชิงระบบหรือการให้บริการ การใช้มาตรการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Nudge) หรือกลไกการมีส่วนร่วม และสร้างกลไกเปลี่ยนผ่านโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital transformation) ที่เหมาะสม พร้อมดำเนินการวิจัยเชิงทดลองใน อปท. จำนวนไม่น้อยกว่า 4 แห่ง	1) รายงานผลวิจัยในการพัฒนา มาตรฐานหรือคุณภาพบริการสาธารณะของ อปท. หรือการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รายได้สำหรับ อปท. โดยครอบคลุมการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพปัญหาที่เป็นรูปธรรม ตัวแบบนวัตกรรมเชิงระบบ เชิงพฤติกรรมศาสตร์ และเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ การประเมินบริบทเชิงสถาบัน กรอบกฎหมาย และกลไกการจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการนำตัวแบบนวัตกรรมไปทดลองใช้ ผลลัพธ์จากการวิจัยเชิงทดลอง บทวิเคราะห์ที่ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับท้องถิ่นและ/หรือการขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ประเด็นย่อยที่ 2 : การพัฒนาตัวแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการ รายได้หรือการบริหารงานคลังและงบประมาณสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขอบเขตการวิจัยครอบคลุมประเด็นใดประเด็นหนึ่งในงานแผนและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารรายได้ที่ อปท. จัดเก็บเอง การจัดเก็บรายได้จากการลงทุนหรือการบริการสาธารณะ หรือรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้หรือแบ่งให้แก่ อปท.	2) พัฒนาตัวแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการรายได้อหรือการบริหารงานคลังและงบประมาณสำหรับ อปท. โดยมี	2) ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับ มาตรฐานหรือคุณภาพบริการสาธารณะของท้องถิ่น หรือผลลัพธ์ที่

โจทย์*	กระบวนการ	เป้าหมาย
	<p>ขอบเขตการวิจัยครอบคลุมประเด็นใดประเด็นหนึ่งในงานแผนและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารรายได้ที่ อปท. จัดเก็บเอง การจัดเก็บรายได้จากการลงทุนหรือการบริการสาธารณะ หรือรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้หรือแบ่งให้แก่ อปท. โดยมีวิธีศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาหลักการปฏิบัติงานเชิงระบบ การใช้มาตรการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Nudge) หรือกลไกการมีส่วนร่วม และสร้างกลไกเปลี่ยนผ่านโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital transformation) ที่เหมาะสม พร้อมดำเนินการวิจัยเชิงทดลองใน อปท. จำนวนไม่น้อยกว่า 4 แห่ง</p> <p>3) สรุปและประเมิน ถอดบทเรียนจากการวิจัย พร้อมจัดเวทีสาธารณะ จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำเสนอผลการวิจัย และข้อเสนอเชิงนโยบายกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>เป็นรูปธรรมในการเพิ่มรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10</p> <p>3) การสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงระดับพื้นที่ในประเด็นศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 10 คน</p> <p>4) รายงานสรุปผลการจัดเวทีสาธารณะพร้อมบทสังเคราะห์แนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงทดลองในอนาคต</p>

คำอธิบาย

กลไก หมายถึง การขับเคลื่อนภารกิจไปสู่เป้าหมาย โดยต้องมี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) มีเป้าหมายร่วมกัน 2) มีโครงสร้างการบริหาร/บทบาทหน้าที่ 3) มีกิจกรรมร่วมดำเนินการ 4) มีการระดมทุนร่วม 5) มีผลประโยชน์ร่วมกัน

นวัตกรรมท้องถิ่น (นวัตกรรม อปท.) หมายถึง บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับการปฏิบัติการ ผู้บริหาร รวมถึง แกนนำชุมชน (ในพื้นที่บริการ อปท.) ที่สามารถนำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ เพื่อยกระดับการจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น รวมถึงสามารถสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ได้

มาตรฐานบริการสาธารณะ หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งอาจกำหนดขึ้นโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโดยกฎหมาย ประกาศ คำสั่งหรือระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ การสาธารณสุข หรือการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.3 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

พื้นที่ดำเนินการ/พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ ปีงบประมาณ 2568 ได้แก่ ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และพื้นที่บริการของ อปท. ทั่วประเทศตามจำนวนที่กำหนดไม่น้อยกว่า 4 แห่งต่อโครงการ

หมายเหตุ: รายละเอียดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,849 แห่งทั่วประเทศ ที่จำแนกเป็น

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 76 แห่ง
- 2) เทศบาล จำนวน 2,471 แห่ง แยกเป็น
 - เทศบาลนคร จำนวน 31 แห่ง
 - เทศบาลเมือง จำนวน 195 แห่ง
 - เทศบาลตำบล จำนวน 2,245 แห่ง
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,300 แห่ง
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) จำนวน 2 แห่ง

4. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

- 1) การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนวิจัยไม่เกิน 2,500,000 บาท
- 2) ระยะเวลาดำเนินงานวิจัยไม่เกิน 1 ปี (12 เดือน)

5. คุณสมบัติของผู้เสนอขอรับทุน

- 1) ผู้มีสิทธิเสนอขอรับทุน คือ สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย (ที่มีสังกัด) ที่สนใจ มีประสบการณ์วิจัยเชิงวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์เพียงพอสำหรับการวิจัยเชิงทดลอง พร้อมมีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับประเทศ และหากคณะวิจัยเคยได้รับทุนจากหน่วย บพท. มาก่อน จะต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีการต่อยอดในเชิงคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมาตรการที่จะดำเนินการวิจัยเชิงทดลองจากงานเดิมอย่างชัดเจน
- 2) สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงานต้นสังกัดหัวหน้าโครงการจะต้องมีที่ตั้งหรือพื้นที่บริการอยู่ในจังหวัดเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการ ในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น
- 3) กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จะต้องมีความสอดคล้องตามระเบียบสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้ นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ.2563
- 4) คณะวิจัยต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่เสนอขอรับทุนวิจัย และอาจมีทีมงานสหสาขาวิชาหรือประกอบด้วยนักวิจัยจากหลายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องประกอบกันได้ ควรมีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเป็นทีมงานนักวิจัย และคณะวิจัยจะต้องมีภูมิหลังการทำงานที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมที่ดีในทางวิชาการ
- 5) คณะวิจัยต้องมีหลักฐานแสดงความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งาน/ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในระดับพื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่น ๆ (in-cash & in-kind) ตามเหมาะสม

6. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุดอย่างสมดุล โดยยึดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ อววน. เป็นหลัก หน่วย บพท. จึงวางการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

1) หน่วย บพท. ได้เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยแล้ว โดยประกาศให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยมี รายละเอียดที่ครบถ้วน และมีช่วงเวลาให้กับสถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่สนใจได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

2) เมื่อได้รับข้อเสนอโครงการวิจัยแล้ว หน่วย บพท. จะได้สรุปภาพรวมและพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อกลั่นกรองเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ

3) หน่วย บพท. จะเชิญสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น นำเสนอรายละเอียดโครงการวิจัยโดย หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย แบบ dialogue forum ร่วมกับคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผล แผนงานย่อยรายประเด็น “การยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ”/ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (expert content) ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (user) เพื่อพิจารณาโครงการวิจัยโดยละเอียดแล้วสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลการพิจารณา ต่อคณะผู้วิจัยเพื่อปรับข้อเสนอโครงการวิจัย และจัดทำสัญญารับทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อไป

7. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

7.1 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น

- 1) ข้อเสนอโครงการ เป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศทุนที่ระบุไว้
- 2) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสอดคล้องตามแนวทางประกาศทุน
- 3) มีการพัฒนาระบบปฏิบัติการหรือตัวแบบการบริหารจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการนำไปใช้งาน และมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่นในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในระหว่างการศึกษาวิจัย เพื่อให้ระบบต่างๆ สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะยาว
- 4) มีการระบุเป้าหมายของโครงการวิจัยที่สามารถประเมินผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมว่าจะก่อให้เกิด การพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกอย่างไร อาทิ การเพิ่มผลการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ผลลัพธ์ที่มีต่อการจัดบริการสาธารณะ หรือการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ มาตรฐาน หรือประสิทธิภาพ ของการจัดบริการสาธารณะด้านต่างๆ ของท้องถิ่น
- 5) มีหลักฐานการรับรองความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ที่เป็นหน่วยงานร่วมวิจัย) กับนักวิจัย (ที่มีสังกัด)
- 6) สถาบัน/หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ และประสบการณ์การบริหารจัดการงานวิจัย ของโครงการวิจัยขนาดใหญ่ / ชุดโครงการวิจัย และคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัย ได้ตลอดเวลารับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 7) มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือ การวิจัย เชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้
- 8) หากเป็นงานวิจัยในมนุษย์ คณะวิจัยจะต้องแสดงหลักฐานการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประกอบการยื่นข้อเสนอโครงการ หรือจะต้องดำเนินการขอการรับรองให้เรียบร้อยโดยเร็ว และแสดง หลักฐานต่อหน่วย บพท. ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการศึกษาวิจัย

7.2 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยละเอียด หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยแบบ Dialogue forum ร่วมกับคณะกรรมการ แผนงานการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ / ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (expert content) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (user) เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับการพิจารณาผ่านเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้นและเข้าร่วม workshop โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบโจทย์ การเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในโครงการวิจัยเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารชุดโครงการวิจัย ความชัดเจนของ Output และ Outcome และความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (value of money) เมื่อเทียบกับจำนวนผู้รับประโยชน์ (unit cost) รวมถึงโอกาสประสบความสำเร็จของโครงการวิจัย

8. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย (full proposal)

8.1 ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย ฯ วันที่ 20 ธันวาคม 2567 ผ่านเว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ <https://www.nxpo.or.th/A/> และผ่านทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

8.2 สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการที่สนใจ สามารถ Download แบบฟอร์ม ได้ที่ www.nriis.in.th และ <https://www.nxpo.or.th/A/>

8.3 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของแผนงานและตอบข้อซักถามแก่ผู้สนใจ ในวันที่ 26 ธันวาคม 2567 เวลา 10.00 - 12.00 น. ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ZOOM ท่านสามารถลงทะเบียนและส่งข้อซักถามล่วงหน้าได้ทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

8.4 ผู้เสนอโครงการยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ file word และ pdf ตามแบบฟอร์ม บพท. ระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม 2567 ถึงวันที่ 16 มกราคม 2568 ก่อนเวลา 17.00 น.

8.5 สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัย ผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 17 มกราคม 2568 ก่อนเวลา 17.00 น.

8.6 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 8.5 และหากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

9. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ จะแจ้งผลการพิจารณาเบื้องต้นให้ผู้ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยทราบ ทางเว็บไซต์ www.nriis.in.th และ www.nxpo.or.th/A/ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2568 โดยหัวหน้าโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจะต้องเข้าร่วมนำเสนอรายละเอียดข้อเสนอโครงการในเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยละเอียดต่อคณะกรรมการและผู้เชี่ยวชาญ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2568

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวอุษณี เอ่งล่อง หรือนางสาวระวีวรรณ บำเพ็ญกุล หมายเลขโทรศัพท์ 02-109-5432 ต่อ 820 หรือ 829 ในวันและเวลาปฏิบัติงานหรือที่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ utsanee.ang@nxpo.or.th และ rawiwan.bum@nxpo.or.th

อนึ่ง ผู้เสนอขอรับทุนได้รับทราบและเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว และผลการพิจารณารับทุนวิจัย หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2567

กร

(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน

ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่